TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tăng thuế BVMT đối với xăng dầu: Cẩn trọng & cân nhắc

10:00 24/05/2017

Mới đây, đề xuất tăng thuế bảo vệ môi trường (BVMT) để bù nguồn thu ngân sách khi thuế NK xăng dầu giảm, tiếp tục được đưa ra. Tuy nhiên, theo nhiều chuyên gia, nguồn thu từ thuế BVMT chưa sử dụng hết, nếu tăng sẽ là con dao 2 lưỡi, tác động khiến DN khó khăn hơn.

Điều chỉnh khung thuế BVMT với xăng dầu, gánh nặng đè vai NTD và DN. (Ảnh minh họa)

Tăng để bù thu ngân sách

Ông Phan Thế Ruệ, Chủ tịch Hiệp hội Xăng dầu Việt Nam, khi đưa ra những kiến nghị đã nhấn mạnh tới việc cần sớm điều chỉnh tăng thuế nội địa đối với mặt

hàng xăng dầu, trong đó ít nhất là đưa thuế tiêu thụ đặc biệt và thuế BVMT chiếm trên 50% cơ cấu giá để đảm bảo thu ngân sách nhà nước.

“Đây là vấn đề cân đối ngân sách của Nhà nước. Thực chất, chỉ cần tăng thuế BVMT 1.000 đồng thì đã thu mấy chục tỷ. Nếu đặt trong giới hạn tăng 8.000 đồng thì số thu về rất lớn. Rõ ràng, số tiền đó nằm trong ngân sách, có thể xử lý môi trường cụ thể ở một số nơi như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, do sử dụng xăng dầu, hoặc sản xuất công nghiệp gây cho môi trường, còn bao nhiêu cân đối cho ngân sách để bù cho khoản khác.

Bởi vì, giá dầu thô sụt giảm, cộng với lộ trình giảm thuế xuống thì Nhà nước hụt thu nhiều. Tỷ lệ thu từ dịch vụ xăng dầu trước đây chiếm 14 -15% thu ngân sách, bây giờ chỉ còn 7 - 8%. Mức độ này làm giảm thu ngân sách. Chúng ta phải quan tâm tới 3 lợi ích: Nhà nước, người tiêu dùng, DN. Trong đó, lợi ích của Nhà nước rất quan trọng, để xây dựng bảo vệ đất nước, ai cũng phải hiểu”, ông Ruệ phân tích.

Tuy nhiên, vấn đề đáng quan tâm chính đó là tăng thuế BVMT sẽ trực tiếp làm giá xăng dầu tăng, trong khi giá xăng dầu chiếm trọng số lớn trong chỉ số giá tiêu dùng, làm ảnh hưởng tới lạm phát.

Ông Ruệ nêu, nhiều nước đã tiến hành tăng thu thuế môi trường. Việc tìm để bù vào nguồn thuế NK khi mức thuế này giảm dần và tới lúc xuống 0% là “trách nhiệm của công dân với Nhà nước”.

Hơn nữa, giá cơ sở có 11 yếu tố, trong đó có thuế NK, thuế VAT, thuế BVMT, thuế TTĐB. 4 loại thuế này, chiếm 45% tỷ lệ điều tiết giá bán lẻ. Giảm thuế NK, tăng thuế nội địa, về tổng giá trị bán lẻ không thay đổi.

Bộ Tài chính đang áp dụng thuế bình quân gia quyền vào khoảng 10%. Cách tính gia quyền vẫn là hợp lý trong thời điểm hiện nay. Tuy nhiên, nếu xăng dầu tăng, bình quân gia quyền chưa chắc đã tốt.

Gánh nặng đè vai NTD

Chuyên gia kinh tế Lê Đăng Doanh băn khoăn, việc điều chỉnh khung thuế BVMT với xăng dầu lên mức 8.000 đồng/lít, đồng nghĩa gánh nặng chi phí sẽ đổ lên vai người tiêu dùng và DN. Khi chi phí vận tải tăng, tác động tới giá cả của nhiều mặt hàng, gây bất lợi cho nền kinh tế trong bối cảnh hiện nay.

Chia sẻ với báo chí, chuyên gia kinh tế Ngô Trí Long nói, trong năm 2015 - 2016, thuế BVMT thu được trên 40.000 tỷ đồng, nhưng mới chi trên 10.000 tỷ đồng, vẫn còn khoảng 30.000 tỷ đồng. Vậy tại sao lại điều chỉnh khung thuế

này trong thời điểm hiện nay?

Việc đóng thuế đúng là trách nhiệm, nghĩa vụ của người dân, nhưng phải căn cứ vào thu nhập. Tuy nhiên, hiện bội chi ngân sách do rất nhiều nguyên nhân như chi không đúng hiệu quả, tham nhũng lãng phí, bộ máy cồng kềnh...

Theo ông Long, những lý lẽ, đại diện Hiệp hội Xăng dầu đưa ra là phi tài chính. Cơ chế tài chính là thu vào cái nào thì phải chi từ cái đó.

Lỗ hổng đó không phải do người dân gây ra, mà là do cơ chế, quản lý yếu kém. Nói một cách sòng phẳng, lỗ hổng của ngân sách phải tìm cách khác để bịt. Bởi thuế là công cụ quan trọng, có tác dụng kiềm chế hoặc kích thích sản xuất. Một khi sản xuất tăng thì thu từ nguồn đó còn lớn hơn tăng thuế.

Liên quan tới nội dung này, ông Võ Văn Quyền, Vụ trưởng Vụ Thị trường trong nước (Bộ Công thương) cho biết: Khung thuế BVMT lên 8.000 đồng/lít, nhưng là mức tối đa, khi điều chỉnh còn phụ thuộc vào sức chịu đựng của nền kinh tế để làm sao cho phù hợp. Khung là khung cho phép, còn điều chỉnh thế nào thì Chính phủ sẽ có tính toán cẩn thận để đảm bảo lợi ích của người dân, Nhà nước, DN.

Đề cập tới tác động của việc giảm thuế NK tới ngân sách, nguyên Bộ trưởng Bộ Thương mại Trương Đình Tuyển cho rằng, việc cắt giảm thuế NK xăng dầu, đương nhiên sẽ ảnh hưởng tới nguồn thu vì khối lượng NK lớn, thuế suất những năm đầu còn khá cao, nhất là mặt hàng xăng. Tuy nhiên, đây là xu thế tất yếu của tiến trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế.

Việc cắt giảm được thực hiện theo lộ trình, không tạo ra đột biến lớn. Mặt khác, khi giảm thuế NK, giá bán ra thị trường cũng giảm theo, kéo theo chi phí sản xuất, dịch vụ giảm, lợi nhuận DN tăng, góp phần tăng thu ngân sách, đồng thời thúc đẩy hoạt động kinh doanh. Từ đó, Nhà nước có thể thu nhiều hơn từ sự gia tăng hoạt động của DN.

Thái Bình